

A párt, az egyház és az emigráció

Québecben valóságos fülkeforradalom tört ki 1960 júniusában, amikor Jean Lesage kormányfőjelölt liberális pártja végre legyőzte az autoriter Union Nationale-t, mely 25 éven keresztül kormányozta Kanada második legnépesebb tartományát, és amely korábban „a mennyország kék, a pokol vörös” szlogenel kampányolt, utalva a jobboldali kormány-párt és a baloldali liberálisok színére. A fülkeforradalomból nőtt ki az úgynevezett csendes forradalom, mely többek között a római katolikus egyház központi társadalmi és közéleti szerepét szorította vissza, a szekuláris államapparátusát pedig drámai módon növelte.

2011-ben az egyház és a pártpolitika quebeci összefonódása ismét létrejött, de immáron a montreali magyar közösségben. A bukott quebeci párt és az akkori egyház szelleme éppen a montreali Magyarok Nagyszabású Egyház központi plébánosának tevékenységében él tovább, aki erőt merít a magyar emigráció látványos átpolitizálásából. Innentől kezdve a mennyország narancssárga, a pokol azonban még mindig vörös.

Androvich Tamásról, a kanadai születésű, egyetem Magyarországon végzett montreali plébánosról sejteni lehetett az Egyházközség 2007. szeptember 16-i átvételkor, hogy melyik párt felé húz. A Fidesz 2010-es első győzelménél után azonban már nyíltan vállalta és terjesztette személyes pártpolitikai nézetét, például egy-egy alkalommal a templom heti értesítőjében. A magyar állampolgárságot elsőként vette át Pordány László nagykövettől az ottawai külképviseleten, a 2011. szeptember 17-én megrendezett esküvői szertartáson. A magyarországi diplomácia Dancs Rózsának, a torontói *Kaleidoszkóp* című magyar folyóirat főszerkesztőjének esküvőtől szóló szavait melegnek értékelte. *„Az esküvő után új helyzetbe kerülünk, amely új feladatokat is ró ránk. (...) Igyekezzünk megakadályozni a Magyar Köztársaság és annak kormánya további lejáratását, beszűkítését, a magyar nemzet gyálázását”* – áll az ottawai magyar nagykövetség honlapján.

A buzóg montreali magyar plébános már eleve úgy érkezhett szep-tember 17-én az ottawai nagykövetség, hogy állampolgárságának felvétele előtt bizonyítsa. Szeptember 15-én nyílt levelet írt, melyben a *Kanadai Magyar Hírlap* című inter- netes újság, az éppen kibontakozó Kanadai Magyar Demokratikus Charta és a Kanadai Magyar Oktatási Alapítvány által létrehozott kulturális honlap ellen lázított. *„Amint Önök tesznek, valóban bomlasztó és ördögi, hiszen befészkelődnek magyar színekben, és belülről rombolnak. (...) többet várunk, mint hogy olyan erőket szolgáljanak, akik több mint 40 évig sárba tiporták a magyar demokráciát és a magyar nép jogait, és akik a magyar hazában még mindig keresztény, magyar és etellenes politikájukat folytatják és próbálják érvényre jutatni. A kérdés csupán az, hogy miért? Miért cselekednek Önök így? Kinek a malmát hajtják, illetve az Önök malmát kik hajtják? Kik és milyen csoportot képviselnek? Ki támogatja Önöket ennyire?”* – kérdezte Androvich atya.

Az lehet, hogy Androvich atya csupán valóra kívánta váltani Pordány 2011 júniusában tett kijelentését, miszerint „politikailag egyívású” a kanadai magyar emigráció, azaz egysíntűen jobboldali. Nehéz eldönteni, hogy vajon ehhez a folyamathoz tartozott-e Göllner András montreali emeritus professzor és a Kanadai Magyar Demokratikus Charta alapító szónokjének a Montreali Magyar Bizottság által szervezett 1956-os emlékünnepekre szóló meghívása visszavonása. Göllner professzort ünnepi szónok- nak kérte fel az a montreali magyar csúcsezervezet, melynek Androvich

atya az egyik alelnöke. De egy héttel a meghívása után visszavonták a felkérést, és helyette Raffay Ernő – akit régi barátság köt Pordányhoz – és Koltay Gábor rendezőt hívták Montrealba. A meghívásnak kissé pikáns ízt adott az, hogy a Mécs- bizottság jelentése szerint Raffay érintett volt az előző rendszer állambizton- sági tevékenységében.

A montreali magyar pap 2011. október 21-én elhangzott ünnepi beszédében már kódotlan volt a párt- politikai uszítás. *„Még most is működnek bizonyos erők, akik a nemzeti értékek ellen cselekszenek; mind odahaza, mind idekint (...) Olyannyira támadnak, hogy képesek egy egyházi személyt az érseki hivatalnál feljelen- ti véleménynyilvánítása miatt, sőt bírósági per- rel fenyegetni, ha nem vonja vissza azt. Kérem, hogy mindenki jól figyeljen, és hallgas- son meg: nem vonom vissza azt, amit véle- ményként írtam, és nem kérek bocsánatot azért, mert mertem a véleményemet megmondani. Ha így tennek, akkor szegényet vallanak! Pro- házska Ottokár püspökre, Mindszenty József bíboros hercegprímásra, Márton Áron pü- spökre, II. János Pál pápára, és sok más egy- házi személyre”* – jelentette ki Androvich Tamás atya Raffay, Koltay Gábor filmrendező és Szentmihályi Gyula tiszteletbeli konzul jelenlétében.

A helyett, hogy inkább az 1956-os forradalom 55. évfordulójára koncent- rált volna beszédében és a helyi mé- diának adott interjújában, Raffay olaj- jat öntött a tüzre. *„A tavalyi választások eredményeként 2010-ben a második Orbán- kormány megalakulásával teremtődött meg a feltételrendszer annak, hogy a magyar társad- dalom végre magára találjon. Ez nem jelent mást, mint hogy egy szolgálatos és szolgáló nép- ből újra öntudatos és erős közösség, azaz nem- zetté váljunk”* – jelentette ki Montre- alban az egykori államtitkár.

De Koltay azonnal hozzátette, an- nak ellenére, hogy végre nemzetté vált a szolgalelku magyar nép, van- nak még Magyarországon és külföld- ön renitens erők, akikkel le kell szá- molni. *„Az Antall-kormány támadása ér- deklődést kelthet, és több-kevesebb rendse- risséggel húsz éve működő Demokratikus Charta külföldi leány szervezete, amely igye- kszik a diaszpórában is fellármázni a minde- nyütt fellelhető visszahúzó erőket. (...) Per- sze ebbe nem törődhetünk bele, minden esz- közzel folyamatosan végezni kell azt a felvi-*

lágosító munkát, amely határainkon innen és túl élő honfitársaink szemét felnyitja, tu- datát megerősíti, érdeklődését felkelti és ten- ni akarását mozgósítja annak érdekében, hogy képesek legyünk a mi világunkat az újra felfedezett igaz értékek mentén újjászerve- ni” – mondta Koltay a montreali *Magyar Krónikának*.

Az emigrációban élő pártkatonák- ról, a politikailag szervilis, biztos sza- vazóként elkönnyelt kanadai magyar- ságról álmódzóik még esetleg felis- merhetik, amíg nem túl késő, hogy ha így folytatják, 2014-re nemigen lesz már magyarság, amelynek a vok- saira számíthatnak. A kádárista Ma- gyarország Ottawába kirendelt nagy- követei már a hetvenes évek máso- dik felétől is megértették, hogy a ma- gyarság politikailag összetett és sok- színű, ezért a kanadai magyar kom- munista mozgalom „szektás” maga- tartása, a másként gondolkodó ma- gyar bevándorlók kizárása minden- képpen a mozgalom gyors kihalását vonja maga után. Ez a nyolcvanas években be is következett. A poros levéltári dokumentumon kívül nyoma sem maradt a kanadai magyar kommunista emigráció egykori in- tézményrendszerének.

Cseppet sem tanulva a történelem- ből, a mai magyar kormány párt hívei pontosan azt a szektás magatartást próbálják az emigrációval elsajátítat- ni, mely ideiglenesen ugyan többlet- támogatást nyújthat a kormánypárt- nak, közép- és hosszú távon azonban a külföldi magyar közösségek szétesé- séhez és eltűnéséhez fog vezetni. Egy- házvezetők, nagykövetek, közösségi vezetők hajlamosak elfelejteni, hogy van, és a jövőben is lehetne élet a Fi- deszen kívül. Lehet, hogy néhány év múlva Orbán Viktor kormányának nyoma sem marad, a kanadai magyar közösségek azonban még tovább él- hetnének, ha nem áldozzák fel hite- lességüket a pártpolitika pirrussal győ- zelmé érdekében. Másképpen az emi- grációs keménymagok kívül minden- ki a vészkijárat felé rohanva és kocsi- ja gázpedálját taposva hagyja el a párt- politikai dzsungelben tengődő szek- ta kevés öt maradt tagját.

(Christopher Adam Kanadában született magyar származású történész, az ottawai Car- leton Egyetem oktatója.)

Szikora Tamás munkája

SZÉKY JÁNOS:

Méd levelek

Egy szemkilövető karrierje

A jogászszakma iránti megbecsülésemet nem fokozza, hogy van egy aktív ügyvéd meg egy nyugalmazott bíró, aki az utóbbi időben egyformán embertelen hülyeségeket beszél. Mind a kettőtől zeng a média. Persze vannak különbségek. Az ügyvéd például imádja Gyurcsányt, a nyugalmazott bíró gyűlöli. Az ügyvédet azon az oldalon is viszolyogva meg elképedéssel közösi ki, amit szolgál ni vél. A nyugalmazott bírót ellenben kitüntetik, és ami eszébe jut, abból feljelenítés lesz, már dolgozik is rajt az ügyész, a saját oldali média pedig lelkes sietséggel közli egyre újabb elképesztő fel- fedezéseit.

Husadikán még csak annyi derül ki, hogy a nyugalmazott bíró feljelen- tésének eredményeként terrorcselekmény ügyében nyomoznak Gyurcsány ellen („akár életfogytiglanig terjedő börtönnel is büntethető” – izgul be a polgári napilap), harmincadikán már azt írják meg a lapok, hogy a bele- nyugvások emberölés kísérletét is elkövette. E jogi felfedezések öt évvel kö- vettek a 2006. október 23-i eseményeket; az ember elgondolkozik azon, hogy öt évig mért maradt el a megvilágosítás.

A bizonyítandó állítás köztudomásúlag az, hogy Gyurcsány adott utasítást a rendőröknek a lakosság fegyveres megfélemlítésére, emberölés meg- kísérlésére, szemek kilövése. Várom, mit tesz az ügyészség, de addig is el- mondok egy történetet, ahol sem a tényállás nem kétséges, sem az utasítást nem kell bizonyítani.

Több mint nyegen évvel ezelőtt az USA egyik nyugati államában az egyik híres egyetem megvett egy körülbelül hektáry területtel azzal, hogy parkolót meg kosárlabdapályát épít rajta. A házakat lebontották, de a pénz elfogyott, úgyhogy nem maradt más, csak a sít meg az autóröncsök. A vá- ros lakói és fiatal radikálisok elhatározták, hogy inkább parkot létesítenek a helyén, ami a szólásszabadság színtere is lehetne. (A hatvanas évek végén vagyunk. A Nyugat, különös tekintettel a diákságra, az utcai politizálás lá- zában é.) Elhordták a sített, virágot, bokrokat, fákat ültettek. Az egyete- mi vezetőségnek ugyan eszébe jutott, hogy nem ez volt a terve, de a terü- let negyedét végül hivatalosan is átengedte a parkosítónak, és megállapod- dott velük, hogy előzetes értesítés nélkül nem kezdik meg az építkezést.

Az állam kormányzója azonban felülbírálta az egyetem döntését. Eleve azért választották meg, mert megígérte, hogy lecsap az állami egyetem- eken elharapozó balos mozgalmakra. Most kivezényelt (!) háromszáz rend- őrt a parkba a békés (!) parkosítók ellen. 1969. május 15-én, hajnalban a rendőrök kiirtották a telepített növényeket, és szögesdrót telerakással vet- ték körül a park helyét.

Délután több ezres tiltakozó tömeg vonult a helyszínre, a rendőrök könny- gázt alkalmaztak, a tüntetők kinyitottak egy darab tűzcsapot, valamint kő- vel, téglával, üres üvegekkel dobáltak az elenyésző kisebbségben lévő ren- dőröket, és megpróbálták felszedni a szögesdrót kordont. Legalább egy au- tót felgyújtottak.

Válaszul a kormányzó kabinetfőnöke, korábban az igazságügyi miniszter embere, megyei főügyész, aki a rendcsinálásért felelt, további nyolcszáz rendfenntartót küldött ki azzal, hogy bármilyen eszközt bevethetnek a kö- rülbelül hatezer tüntető ellen. A rendőrök *letakarták azonosítójukat*, és tonfál- kal nekironítottak a tömegnek. A megyei seriffség vaddisznósőrrel lötte az egyik közeli épület tetején ülő fiatalokat, emiatt *egy ember meghalt, egy pedig megvakult*. A kormányzó ezután kihirdette a városban a szükségállapotot, kivezényelte a Nemzeti Gárdát, százakat tartóztattak le, a lakosság meg volt félemlítve.

A büntetés nem maradt el. Terrorcselekmények, emberölés, életveszélyes és maradandó fogyatékosságot okozó súlyos testi sértés, illetve a rendőrsé- gi törvény megsértése miatt a megyei seriffet, a kabinetfőnököt és a kor- mányzót életfogytiglani börtönre ítélték.

Pardon, csak vicceltem. A rendőri fellépésért felelős kabinetfőnökből, Edwin Meese-ből jogászprofesszor lett, majd elnöki tanácsadó, végül az Egyesült Államok igazságügyi-minisztere, de csak azután, hogy másodszor is megválasztották az Egyesült Államok elnökének a berkeleyi vérontás leg- főbb felelősét, a kaliforniai kormányzót.

Az illető budapesti szobrának a felavatásán, idén júniusban Orbán Vik- tor miniszterelnök kifejtette, hogy vállalunk kell, „ahogy Reagan elnök is vállalta, a jó és rossz közötti különbség kimondásával járó felelősséget és következményeket”. Merthogy „míg egy elemző következtetéseinek nincs kockázata, addig az államférfi egyszer dönthet, tévedései jóvátehetetlenek, a történelem mond majd ítéletet felette, milyen bölcsen irányította a válto- zásokat, és milyen sikerrel őrizte meg a békét”.

Ugy ám.